ՆԱՄԱԿ ՍԱՂՆԱԽՑ

23 ապրիլի

Ամսոյս 22-ին տեղւոյս մի քանի հայ երիտասարդներ հաւաքված լինելով մէկի տանը հացկերոյթ ունէին, ուր հրաւիրած էին և եւ։ Ըստ սովորութեան կատարում էին զատկական ուրախութիւններ։ Այս ուրախութեան ժամին աչքի առաջ բերելով վասպուրական հայերի սրտաճմլիկ դրութիւնը, մի քանի խոսքով նկարագրեցի սովնալների ցաւալի վիճակը, որով հրաւիրեցի երիտասարդներին օգնութեան ձեռք մեկնելու այս ազգօգուտ գործին։ Շնորհակալ եմ՝ ամենքն էլ սրտի ուրախութեամբ իրանց կարողութեան չափ նուիրեցին։ Հաւաքած փողերը ուղարկելով խմբագրութեանդ խնդրեմ տեղի ունենալ ձեր պատուական լրագրի մէջ գիտութիւն նոցա և համայն ազգի։ Ահա նուիրատուների ցուցակը։ Եղիշէ քահանայ Տէր-Աստուածատրանց 1 բուբլի, Լազար Գօձեանց 3 բ., Սկրզո Գօձեանց 1 բ., Նիկողայոս Մնանեանց 1 բ., Յովհաննէս Սափարեանց 1 բ., Նիկողայոս Սափարեանց 1 բ., Նիկողայոս Յովակիմեանց 2 բ., Արշակ Յովակիմեանց 2 բ., Բէգլար Պարսէկեանց 1 բ., Նիկողայոս Սերեբրակեանց 1 բ., Սմբատ Պարագօզեանց 1 բ.։ Գուժաքը է 15 բ.։

Եղիշէ քահ. Տէր-Աստուածատրեանց

ՆԱՄԱԿ ՆՈՒԻՈՒՑ

11 ապրիլի

Երբ լրագրներում կարդացիր վանայ մեր սովատանջ հայ եղբայրների յուսահատ դրութեան նկարագրութիւնը և յուզված հոգով պատմեցիր բոլորը մեր ազակերտակից ընկերներին և ընկերուհիներին՝ յայտնելով նրանց որ մեր հասակակից վանեցի եղբայրներն և քոյրերն սովի դէմ օգնելու պարտաւորութիւնը մերն է, նրանցից ամենափոքրերն անգամ ամենայն պատրաստակամութեամբ յանձնեցին մեզ իրանց լուսանները, որից զոյացաւ տասն երեք (13) բուբլի։ Նուիրատուների ցուցակի հետ ուղարկելով խմբագրութեանդ, խնդրեմք հասցնել այդ գումարը վան, նուիրողների անունները տպագրելով ձեր թերթերից մէկի մէջ։

Օրիորդներ. Մարիամ Գրիգորեանց 1 բ., Սառա Սամուէլեանց 1 բ., Զանազան Յարութիւնեանց 1 բ., Աննա Յարութիւնեանց 40 կ., Նուշանիկ Տէր-Պողոսեանց 40 կ., Բագիւժ Գասիէլեանց 40 կ., Թագուհի Զաքարեանց 30 կ., Վարվառէ Շահբազեանց 25 կ., Աննա Մակեդոնեանց 20 կ., Եղիսաբէթ Գասիէլեանց 20 կ., Գաղիկ Քոչարեանց 10 կ., Թագուհի Սափարեանց 10 կ., Սոփիա Շահնազարեանց 5 կ., Թագուհի Մալայեանց 5 կ., Վարդի Աթանասեանց 5 կ., Թագուհի Խաչատրեանց 5 կ., Թագուհի Խաչատրեանց 5 կ., Խանում Բէյսանեանց 5 կ.։ Այակերտներ. Արսէն Ամիրզայեանց 70 կ., Արտաշէս Ամիրզայեանց 30 կ., Սիմէոն Բաղաչեանց 30 կ., Վանան Տէր-Պողոսեանց 20 կ., Եղիշէ Միրզաբէկեանց 20 կ., Պատուական Տէր-Օհանեանց 20 կ., Թագէոս Երեւանցեանց 20 կ., Մարտիրոս Զաքարեանց 20 կ., Արշակ Մանուչարեանց 25 կ., Նիկողայոս Մանուչարեանց 25 կ., Աւետիս Մանուչարեանց 25 կ., Վասիլ Յովսէփեանց 19 կ., Վանան Զաքարեանց 18 կ., Նիկողայոս Զաքարեանց 17 կ., Ստեփան Գէորգեանց 15 կ., Աղասի Մարմանեանց 15 կ., Գէորգ Տէր-Զաքարեանց 15 կ., Աէքսան Գէորգեանց 10 կ., Սարգիս Յովհաննէսեանց 10 կ., Աստուածատուր Աւագեանց 5 կ., Սիման Խաչատրեանց 5 կ., Խաչատուր Խաչատրեանց 5 կ., Համբարձում Գալիքեանց 5 կ., Թագէոս Գրիգորեանց 5 կ., Ցոնան Գալիքեանց 5 կ., Պետրոս Ստեփանեանց 5 կ., Արզար Սափարեանց 5 կ., Աւագ Յարութիւնեանց 5 կ., Սեդրակ Շահնազարեանց 4 կ., Գրիգոր Հայրապետեանց 5 կ., Աստուած Շաղրազեանց 4 կ., Գուլամ Յովհաննէսեանց 10 կ., Մարտիրոս Խաչատրեանց 5 կ., Պողոս Յարութիւնեանց 5 կ., Մարգարայ Մնացականեանց 10 կ., Գալիքի Յարութիւնեանց 10 կ., Պողոս Յարութիւնեանց 10 կ., Գէորգ Դիշեանց 15 կ., Յարութիւն Աղայանեանց 10 կ., Եղիշէ Տէր-Ներսէսեանց 10 կ., Լեոն Սոփիանց 4 կ., Մելիք-Մարտիրոսեանց 5 կ., Աբսէն Իշխանեանց 5 կ., Յարութիւն Բենամեանց 10 կ., Արշակ Աւագեանց 5 կ., Ամիրան Բենամեանց 10 կ., Գէորգ Դալբաքեանց 5 կ., Գէորգ Աղայանեանց 5 կ., Գէորգ Աւարօնեանց 5 կ., Արշակ Եկանեանց 5 կ., Աւետիս Աւետիսեանց 10 կ., Գրիգոր Քրօղլանց 10 կ., Գէորգ Դաղաչեանց 10 կ., Լեոն Սոսինիկեանց 10 կ., Սարգիս Գասպարեանց 5 կ., Եղիշէ Գասպարեանց 10 կ., Ենոք Գրիգորեանց 5 կ., Պողոս Տէր-Պողոսեանց 5 կ., Աբրահամ Սէֆրանեանց 5 կ., Յովհաննէսեանց Մարտիրոս 3 կ., Արզար Մը-կրտիչեանց 3 կ., Աէքսան Քրօղլանց 3 կ., Գասլուսա Թասալանց 3 կ., Գէորգ Գրիգորեանց 3 կ., Մկրտիչ Մալիանց 3 կ., Թորոս Յովսեփեանց 3 կ., Մինասէլ Ներսէսեանց 3 կ., Մկրտիչ Յովսեփեանց 3 կ., Աւագեր Աարիեանց 3 բ., Ընդամենը 13 բուբլի։

Պ. Տէր-Օհանեանց

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Խնդրում ենք «Մշակի» այն բոլոր բաժանորդներին, որոնք մինչև այժմ իրանց այս տարվայ բաժանորդագինը չեն վճարել, չուտով հասցնել խմբագրատունը իրանց վրա մնացած պարտքը։ Այն անձինք, որոնք փոխում են իրանց ադրէսները, պէտք է յայտնեն խմբագրութիւնը, թէ ինչ քաղաքից ինչ քաղաք են տեղափոխվում, և ադրէսը փոխելու համար պէտք է ուղարկեն խմբագրութիւնը երկու եօթ կոպէկանց մարկա։

—

Կիրակի, մայիսի 24-ին, Հաւաքարի Մարիամեան օրիորդաց ուսումնարանի վարչութիւնը կատարեց ուսումնարանի տարեդարձը և հաւաքութեան հանդէսը։ Աշակերտուհիները (թւով մոտ 65) պատարագը լսելուց յետոյ, կարգով կանգնած էին ուսումնարան իրանց ուսուցիչների հետ։ Ուսումնարանի գահիճը զարդարված էր աշակերտուհիների գեղեցիկ ձեռագործներով և ուր դրած էր մի ամբիոն, ժողովուրդ առնասարակ չատ քիչ էր եկել, չը նայելով որ վարչութիւնը չատերին էր հրաւիրել։ Վարչութեան անդամ պ. Գ. Թեմուրգանեանցը բարձրացաւ ամբիոն և որպէս ներկայացուցիչ ուսումնարանի խոսեց Մարիամեան ուսումնարանի ուսումնական դրութեան և կրթութեան նշանակութեան մասին, մանաւանդ Հաւլաբարի պէս հայաբնակ քաղաքամասում, ուր ոչ մէկ ուսումնարան նիւթականապէս ապահովված չէ։ Պ. Թեմուրգանեանցի ճառից մենք իմացանք, որ մի քանի եռանդոտ երիտասարդներ ամենայն ջանք գործ են դրել ուսումնարանի թէ նիւթական և թէ ուսումնական դրութիւնը բարելաւացնել և որ, պարտքի կարծիքով, նրանք մասամբ հասել են իրանց նպատակին։ Պարտքի ճառից յետոյ աշակերտուհիները ներդաշնակ կերգով երգեցին ազգային երգեր, որից յետոյ բարձրացաւ ամբիոն Տար-գանձապետը։ Ուսումնարանի նիւթական դրութեան նկարագրից և տէր հոր ներկայացրած հաշից իմացանք, որ ուսումնարանի վարչութիւնը խնայողաբար ծախսեր անելով, և ծախսը մուտքից դուրս գալով, պտու ամենայնիւ ուսումնարանը պարտական է մնում 5 բուբլի։ Վերջը խոսեց թեմական տեսուչ պ. Բարխուդարեանցը, որը ջերմ խոսքերով խրախուսեցով ուսուցանարանի գործունեայ և եռանդոտ ուսուցիչներին, տրաւիրեց հասարակութեանը ներկայ գտնվել ուսումնարանի հարցանունութիւններին և սրանով վերջացաւ հանդէսը։ Ապա սկսվեց աշակերտուհիների ձեռագործների վիճակախաղը։

ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԼՈՒՍԻՆԵԱՆՔ

Թարմ լրագրին Փարիզի Թիմէսիցն հետեւեալ հեռագիրը կը քաշէ մայիս 8 թուով.

«Մէկի քաղաքային դատարանն յանձն չառաւ որոշում մը տալ Լուսինեան իշխանի տիտղոսին հակառակ պահանջողաց միջև։ Մէկ կողմէ կը տեսնուի Գեր. Խորէն Նարարեան, Արքեպիսկոպոս Պէշիկթաշի Ի Թուրքիա, Հանդերձ իւր երիտ եղբայրներով, Եւզուլի և Գուլիսան իշխանագունը, որոնց երկոքին ալ ի Փարիզ հաստատուած են, և միւս կողմէն հինգ որդիք կը գտնուին, որոց հայրը Մերկան քաղաքը հիւանդանոցի մը մէջ մեռած է, և պատանդարին գլուխ բացած է, Լուսինեան տիտղոսին մենաշնորհն անունց ասպահովելու համար։ Ամբաստանողաց խոսքին նայելով, Լեան իշխանն, որ 1393-ին Սէն Տընի թագուհի Լեան Զ. Լուսինեան թագաւորին ուղղակի սերունդն է, 1821-ին Հայաստանի մէջ ծնած էր, և 1846-ին սպասաւորաց կողմանէ Հայաստանի թագաւոր հռչակուած։ Երբ ապստամբութիւնն անյաջող եղաւ, ինքը երկրէն աքսորուեցաւ, և յետոյ թափառելէ յետոյ, 1859-ին մեռաւ միայնակ թաղուելով։ Իսկ Գեր. Խորէն Արքեպիսկոպոսին հայրը պարզապէս գաւառական մ'էր։ Միւս կողմէն ամբաստանելով կը պնդէին թէ ինքնակոչ Լեան իշխանը թագաւորդիր մ'է, և իւր տիտղոսը շշուռելի խարդախութիւն մը, մինչդեռ Արքեպիսկոպոսը Բնդրպուրի բնակող Ծերունի Լուսինեան իշխանի մը ճանչած եղբորորդին է։ Այս Ծերունի Լուսինեանը ճանչուած էր ռուսական կառավարութենէն, որոյ բանակին մէջ կը ծառայէր Նիքոլա կայսր ժամանակ։ Իւր հայրն Ամերի, որ Թուրքիա մեռած է, իսլամական մոլեռանդութեան պատճառաւ ստիպուած էր իւր Լուսինեան անունը Նարի փոխել։ այս երկու բառերն ալ լոյս կը նշանակեն, բայց ինքը Կիպրոսի և Երուսաղէմի թագաւորաց ուղղակի սերունդն էր։

«Դաղղիական դատարանն, իւր առջև այս իրարու հակառակ պահանջումներն ունենալով, յայտարարեց թէ յանձն չառնուր օտար տիտղոսներու քննութեան ու խուզարկութեան մեներարկել, ըստ որում Դաղղիական տասնք Դաղղիացւոց մէջ ծագած անհամաձայնութիւնները կարգադրելու պաշտօն ունին, և թէպէտ կրնան վճիռ մը տալ իրենց միջամտութիւնը խնդրող օտարազգեաց վէճերուն վրայ, այսուամենայնիւ պարտաւոր չեն օտար երկիրներու օրինաց հետ գործ ունենալ. երբ երկիրս կայ թէ Դաղղիական դատարանաց վճիռներուն արժանապատուութեան վնաս տուող սխալներ կրնան ծագիլ։»

(Մասիս)

Խմբագիր—Հրատարակող ԳՐԻԳՈՐ ԱՐԾՐՈՒՆԻ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Թիֆլիսի ընկերութեան հայերէն գրքերի հրատարակութեան Գաբրատիրութիւնը պատիւ ունի յայտնել, որ արդէն գուրս եկան ժամուրի տակից և ծախվում են Թիֆլիսի բոլոր գրավաճառների մոտ հետեւեալ ապագրութիւններ։

№ 4 ԲԻՇԷՊ-ՍՏՈՒՈՒ. ՊՈՎՍԵՓԻ ՆՂԱԿՈՒ, փոխ. Երեխաների համար Պաղմէր, թարգ. գր. Ն. Տէր-Մարկոսեանի։ Պատիրաստված և կազմված—60 կ.։

№ 5 ՄԱՐԴԻԿ ԵՒ ՆԱՅԱՆ ՀԱՆԱԲՆԵՐԸ. արխ. Տէր-Բարսեղեանցի։ Գինն է 10 կոպէկ։

Սատարաղաղաչիք կարող են գիմել հետեւեալ հասցէով Въ Тифлисъ, Тифлисское Общество изданія армянскихъ книгъ.

ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՄԵԾ ԱՃՈՒՐԴ

Յայտնվում է Թիֆլիսի հասարակութեանը, որ մեծ քանակութեամբ արտասահմանեան գինիներ են տասցիլ Ելիզաբէթ, Ելիսէվի և ուրիշների գինու պահեստներից, Գոսդոֆի և Նարիսարի օղի, ֆրանսիական լիկիորներ և ուտեստներ։ Ստացրուած կար այդ ապրանքների առատաւոր պակաս Թիֆլիսի մէջ, բայց որովհետև ծանապարհների կապված լինելու պատճառով այդ ապրանքները ուշացան, նշանակվում է մասնաւոր ամուրդ Թամանվի բարձանտարի գարէդ յուլի, մայիսի 21-ից մինչև յունիսի 5-ը ամենայն օր առաւօտեան 9 ժամից մինչև երեկոյեան 7 ժամը, ամուրդի ժամանակ փոքր քանակութեամբ էլ կը ծախվի, այսինքն 10 մինչև 20 շիշ։ Յոյս ունենք, որ այդպիսի հազուագիւտ գինիներ անուշ հոգի չի մնայ։

1—2

ՓՆՏՐՈՒՄ ԵՆ ՄԻ ՀԱՇՈՒԱՊԱՀ,

որ լաւ խմանաց ՌՈՒՍԱՑ և ՏԵՂԱՑԻ լեզուները, Սալթ-Օզրի Ծխախոտի ԳՈՐԾԱՐԱՆԻ համար։ Բերատավորաց փոխոց, ձեւմարիսոցի տան։

3—3

Դարձ եկաւ մամուլի տակից և ծախվում է «Անդրանիկ և պ. Զ. Գրիգորեանցի գեղեցիկ տարեգրաց ուղարկելու հետեւեալ գրքերի գնացուցակ։

Ծանուցագիր

Վենեսիկի մասը, որիշարդութիւն հինգ պարբուածով նեկոպերի գինացարդ։ Ի թարգ. Սանդիանոսի Սարգսեանց. գինն է 60 կոպ։

3—5

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԽԱՆՈՒԹԻՒՆ ծախվում են օրէօրդաբիկական պատկերներ 20% զեղուտով. գիրարկներ 6—10 բ., խոզանակներ պատրաստված են նեմիկի մէջ առանձնապէս անգլիական խանութի համար, ամենայն ածելիներ, արկղիկով 4 բ., նեմիկի գանակներ 3—20 բ. գիւժիք, բրիտանական մեծարի թէյ, ամենայն 30 կ.—3 բ., դիսրամանիկներ, թիրքական չերքեզ և նարաբ լաչկներ 70 կ., ամենայնաբ գրքեր և խերես 1 բ. 40 կ. հիշէ. շամպան 3 բ. հիշէ։

2—20

Եղ. Ս. ԵՒ Ա. ԴԱՒԹԵԱՆՆԵՐԻ ՏՊԱՐԱՆՈՒՄ, որ գտնվում է Սապիրնայա փողոցում, պ. ԿԱՐԱՏԵՍԵԱՆԻ տանը, № 23 ընդունվում են ամեն տեսակ ՀԱՅԵՐԷՆ ԳՐՔԵՐԻ տպագրութիւն ասելի էժան գներով, քան թէ ՈՒՐԻՇ ՏՊԱՐԱՆՆԵՐՈՒՄ։

2—2 (2)

ԾԱՆՕԹՈՒԹԻՒՆ

Աշխարհին յայտնի ՄԱԶԷՐԻՆ նախկին ԳՈՒՅՆ տասց **ՄԱԿ-ՄԱՍՏԵՐ** ծախվում է անգլիական խանութում 2 բուբլով։

2—100

Համեմատելիք անգլիական խանութի թէյի գնով 1 բ. 10 կ., 1 բ. 20 կ., 1 բ. 40 կ., 1 բ. 60 կ., 1 բ. 80 կ. ֆունտի համար այն թէյերի հետ, որոնք ուրիշ խանութներում 30%-ով թանգ են ծախվում և այդ խանութի ֆունտը 2 բուբլիանց թէյը, ուրիշ տեղ 4 բ. ծախվող թէյի հետ։

2—100

ՀԱՅՈՒՍՏՆԵՐ երեխաների 4 բ., տղամարդկերանց 9—20 բ., ամրոզի հագուստը, պիտակ 5 բ., ՈՐՏԵՎ է ԵՒԵՎՈՒՄ. ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԽԱՆՈՒԹԻՒՆ։ Բամպէկ, պարանոցին, տրիկոտ, գրաստ, փոստի թղթի, թանաք կապերի և կոռքերի համար, կալենկոր և այլն 25% ուրիշ տեղերից էժան։ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԽԱՆՈՒԹԻՒՆ։ Համեղ մուրաբաներ, կոնֆիտներ հազի դէմ, պուիր, մագնեզիա, ամանեներ, կարգրիան փոշի, սպասի, պարտիկան փոշի և այլն։ Այս բոլորը և ուրիշ շատ ապրանքներ կարելի է գտնել ԱՄԵՆԱԷԺԱՆ գնով ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԽԱՆՈՒԹԻՒՆ։

2—20

«ՓԱՐՈՍ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ» պատկերազարդ հանդիսի ներկայ ամի երկրորդ տետրն կը հրատարակուի յառաջիկայ յուլիս ամսոյ սկզբում և կը բովանդակէ քար. մէջ, Ի միջի այլոց նաև Հ. Մատաքիա Ծ. վարդապետի Օրմանեան, Գարբիէլ արքեպիսկոպոսի Ալչդանեան, Մինասի Աթանասեանց և այլոց պատկերներն։ Բաժանորդագրութիւնն շարունակվում է։ Տարեկան գինն է 2 բուբլի արծ. կանխիկ վճարելի։

Հրատարակիչ Զարմայր Մաքրեանց

2—10

ՄԱՐԻԱՄԵԱՆ-ՅՈՎՆԱՆԵԱՆ օրիորդաց ուսումնարանում ՊՆՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ լինելու են ՀԱՏՈՒԵԱԼ ԳԱՐԳՈՎ.

Մայիսի 19 և 20 կրօն և Սրբազան պատմութիւն.

« 22 և 23 Հայոց լեզու.

« 26 և 27 Ռուսաց լեզու.

« 28 Թուաբանութիւն

« 30 և 31 Աշխարհագրութիւն, պատմութիւն և բնական գիտութիւններ։

4—5

Дозволено Цензурою 28 Мая 1880 г. Тифлисъ. Տպարան Ա. Ա. Միխելսոնի Типографія А. А. Михельсона